

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет оперативно-рятувальних сил

(назва факультету/підрозділу)

Кафедра спеціальної хімії та хімічної технології

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи охорони праці»

(назва навчальної дисципліни)

професійна обов'язкова

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою «Радіаційний та хімічний захист»

(назва освітньої програми)

підготовки бакалавра

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 161 «Хімічні технології та біоінженерія»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано

кафедрою спеціальної хімії та хімічної технології на

(назва кафедри)

2022 - 2023 навчальний рік.

Протокол від «15» липня 2022 року №1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни

«Основи охорони праці»

(назва навчальної дисципліни)

2022 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Основи охорони праці» дозволяють слухачам розуміти основні закономірності взаємодії людини з навколишнім середовищем в умовах трудової діяльності, методи та способи забезпечення її безпеки в різних умовах виробництва та побуту; набутті слухачами знання, уміння і компетентності сприятимуть ефективному вирішенню завдань професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Мінська Наталя Вікторівна, викладач кафедри спеціальної хімії та хімічної технології факультету оперативно-рятувальних сил, д.т.н., доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет №205, Робочий номер телефону – 370-32-93.
E-mail	natalyadeyneko@gmail.com
Наукові інтереси	Параметри небезпеки речовин та матеріалів, поведінки з небезпечними хімічними речовинами, забезпечення безпеки праці при використанні сучасних технологій.
Професійні здібності	Дисциплінованість, дидактичні уміння, організованість, наполегливість, відповідальність, систематичне і планомірне підвищення свого професійного рівня. Глибоке знання даної та пов'язаної з нею дисциплін, використання допоміжних педагогічних технологій
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Розв'язання питань хімічної безпеки за даним освітнім компонентом; удосконалення дистанційної технології навчання, впровадження принципів інтеграції, диференціації та гуманітаризації у зміст даної дисципліни. Публікація статей за напрямом хімія та хімічні технології.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>). Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру: щосереди з 15.30 до 17.00 в аудиторіях № 104, 152Ч. У разі додаткової потреби здобувача в консультації, час погоджується з викладачем.

Мета формування у майбутніх фахівців необхідного рівня знань та умінь з правових й організаційних питань охорони та гігієни праці, виробничої санітарії, а також активної життєвої позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників відносно результатів трудової діяльності; формування відповідальності за особисту і колективну безпеку та усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Вивчення слухачами основних закономірностей взаємодії людини з навколишнім середовищем в умовах трудової діяльності, а також методів та способів забезпечення її безпеки в різних умовах виробництва та побуту; набуття слухачами знань, умінь і компетентностей ефективного вирішення завдань професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	обов'язкова загальна	
Рік підготовки	2019	-
Семестр	8-й	-
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3	-
- кількість модулів	2	-
- загальна кількість годин	90	-
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	20	-
- практичні заняття (годин)	24	-
- семінарські заняття (годин)		
- лабораторні заняття (годин)		
- курсовий проект (робота) (годин)		
- інші види занять (годин)		
- самостійна робота (годин)	46	-
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-	-
- підсумковий контроль	екзамен	

Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: захист населення та територій від наслідків зруйнувань радіаційних та хімічних об'єктів.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Основи охорони праці».

(назва освітньої програми)

вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

<i>Програмні результати навчання</i>	<i>ПР</i>
Забезпечувати безпеку персоналу та навколишнього середовища під час професійної діяльності у сфері хімічної інженерії.	ПР09
<i>Дисциплінарні результати навчання</i>	<i>аббревіатура</i>
Знати норми та умови для забезпечення безпеки персоналу та навколишнього середовища під час професійної діяльності у сфері хімічної інженерії.	ДР1

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

<i>Програмні компетентності (загальні та професійні)</i>	<i>К, ПК</i>
Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	К11
<i>Очікувані компетентності з дисципліни</i>	<i>аббревіатура</i>
Здатність використовувати нормативну базу щодо правових та організаційних питань охорони праці.	ОКД1
Здатність організовувати заходи щодо забезпечення виробничої безпеки.	ОКД2

**Програма навчальної
дисципліни**
**Теми навчальної
дисципліни:**

МОДУЛЬ 1. Правові та організаційні питання охорони праці.

Тема 1. Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці.

Тема 2. Державне управління охороною праці. Організація охорони праці на підприємстві.

Тема 3. Профілактика травматизму та професійних захворювань.

Тема 4. Основи фізіології та гігієни праці.

МОДУЛЬ 2. Основи безпеки праці.

Тема 5. Основи виробничої безпеки.

Тема 6. Освітлення, шум, вібрація, електромагнітні випромінювання в промисловості.

Тема 7. Техніка безпеки та електробезпека в промисловості.

Тема 8. Пожежна профілактика і захист промислових підприємств.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульн а контроль на робота
1- й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці.	10	2	2	-	6	
Тема 2. Державне управління охороною праці. Організація охорони праці на підприємстві.	10	2	2	-	6	
Тема 3. Профілактика травматизму та професійних захворювань.	10	2	2	-	6	
Тема 4. Основи фізіології та гігієни праці.	12	2	2	-	6	2
Разом за модулем 1	42	8	8	-	24	2
1- й семестр						
Модуль 2						
Тема 5. Основи виробничої безпеки.	10	2	2	-	6	
Тема 6.	12	2	4	-	6	

Освітлення, шум, вібрація, електромагніт ні випромінюван ня в промисловості						
Тема 7. Пожежна профілактика і захист промислових підприємств.	14	4	4	-	6	
Тема 8. Техніка безпеки та електробезпека в промисловості.	12	4	2	-	4	2
Разом за модулем 2	48	12	12	-	22	2
Разом	90	20	20	-	46	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Законодавство України з охорони праці	2
2	Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП)	2
3	Служба охорони праці на підприємствах хімічної промисловості.	2
4	Методи аналізу травматизму та професійних захворювань.	2
5	Контрольне опитування за темами №1-4.	2
6	Дослідження метеорологічних умов у приміщенні.	2
7	Розрахунок природного освітлення приміщень адміністративних і громадських.	2
8	Розрахунок штучного освітлення приміщень адміністративних і громадських.	2
9	Вентиляція повітря в адміністративних і громадських приміщеннях.	2
10	Нормування шумів. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.	2
11	Система попередження пожежі, система пожежного захисту, система організаційно-технічних заходів.	2
12	Контрольне опитування за темами №5-8.	2

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

- 1 Основні терміни та визначення в галузі охорони праці.
  - 2 Система державного управління охороною праці в Україні.
  - 3 Основний зміст правил безпеки праці в органах і підрозділах ДСНС.
  4. Комісія з питань охорони праці.
  5. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.
  6. Виробнича санітарія і гігієна праці їх мета, завдання та заходи
  7. Склад повітря робочої зони та його контроль.
  8. Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного
  9. діапазону. Іонізуюче випромінювання.
  10. Санітарно-гігієнічні вимоги до планування і розміщення
  11. виробничих і допоміжних приміщень.
  12. Безпека під час експлуатації систем під тиском. Безпека під час
  13. вантажно-розвантажувальних робіт.
  14. Вплив електричного струму на організм людини. Види електротравм.
- Опір людського тіла електричному струму
15. Основні правила безпеки при роботі з електроприладами.
  16. План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій (ПЛАС)

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- *методи навчання за джерелами набуття знань*: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);

- *методи навчання за характером логіки пізнання*: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний; традуктивний;

- *методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається*: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

- *інноваційні методи навчання*: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

- *самостійна робота*.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання, виконані на лабораторному обладнанні, та проведення

супровідних розрахунків; виконання індивідуальних завдань за темами навчального курсу, участь в олімпіадах, конференціях, наукових конкурсах.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання індивідуальних завдань, тематичне письмове опитування

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	4	4
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття*	4	16
	за результатами виконання	1	4

	контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*			
Разом за модуль 1				24
Модуль 2	лекції	6	1	6
	семінарські заняття	-	-	-
	практичні заняття*	6	4	24
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	6	6
Разом за модуль 2				36
Разом за поточний контроль				60
II. Індивідуальні завдання				10
III. Підсумковий контроль (екзамен)				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

* види навчальних занять та контрольні заходи для обов'язкового виконання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми освітнього процесу: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо.

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті:

Максимальна кількість балів за завдання «4 балів» виставляється у разі повної відповіді на питання та наявності обґрунтувань й пояснень, а також чіткого і послідовного викладення відповіді. У випадку незадоволення даних вимог кількість балів зменшується:

- за неповної відповіді – пропорційно неповноті відповіді;
- за наявності грубих помилок – на 0,5 бала на кожен помилку;
- за наявності дрібних помилок – на 0,2 бала на кожен помилку;
- за відсутності обґрунтувань і пояснень – на 0,3 бала за кожний випадок;
- при наявності нечітких та логічно непослідовних відповідей - на 0,2 бала за кожний випадок.

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт :

Модуль 1

Максимальна кількість балів за завдання «4 балів» виставляється у разі повної відповіді на питання та наявності обґрунтувань й пояснень, а також чіткого і послідовного викладення відповіді. У випадку незадоволення даних вимог кількість балів зменшується:

- за неповної відповіді – пропорційно неповноті відповіді;
- за наявності грубих помилок – на 0,5 бала на кожен помилку;
- за наявності дрібних помилок – на 0,2 бала на кожен помилку;
- за відсутності обґрунтувань і пояснень – на 0,3 бала за кожний випадок;
- при наявності нечітких та логічно непослідовних відповідей - на 0,2 бала за кожний випадок.

Модуль 2

Максимальна кількість балів за завдання «6 балів» виставляється у разі повної відповіді на питання та наявності обґрунтувань й пояснень, а також чіткого і послідовного викладення відповіді. У випадку незадоволення даних вимог кількість балів зменшується:

- за неповної відповіді – пропорційно неповноті відповіді;
- за наявності грубих помилок – на 0,5 бала на кожен помилку;
- за наявності дрібних помилок – на 0,2 бала на кожен помилку;
- за відсутності обґрунтувань і пояснень – на 0,3 бала за кожний випадок;
- при наявності нечітких та логічно непослідовних відповідей - на 0,2 бала за кожний випадок.

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань. Індивідуальне завдання - це самостійне дослідження на тему проблемно-пошукового характеру, в якому слід дотримуватись основних вимог. Максимальна кількість балів для його оцінювання – 10 балів:

- логічність та послідовність викладення матеріалу -2 бала;
- повнота й глибина розкриття теми-2 бала;
- обґрунтованість висновків - 2 бала;
- використання додаткових літературних джерел – 2 бала;
- якість оформлення – 2 бала.

Підсумковий контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені: максимальна кількість балів для його оцінювання – 30 балів:

У білеті 5 завдань, за кожне правильно виконане завдання нараховується 6 балів.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Основні законодавчі акти з питань охорони праці.
  2. Принципи державної політики в галузі охорони праці.
  3. Права громадян на охорону праці при укладанні трудового договору та під час роботи на підприємстві.
  4. Обов'язки роботодавця щодо створення належних умов праці та обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.
  5. Організація роботи служби охорони праці на підприємстві.
- Положення про службу охорони праці, основні її завдання, обов'язки та права.
6. Забезпечення навчання працівників з питань охорони праці.
  7. Порядок виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатації (застосуванні) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.
  8. Фінансування заходів з питань охорони праці на підприємстві.
  9. Порядок прийняття в експлуатацію нових і реконструйованих виробничих об'єктів.
  10. Основні вимоги Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.
  11. Звітність про стан охорони праці на підприємстві.
  12. Матеріальне та моральне стимулювання охорони праці.
  13. Порядок відшкодування підприємствам, громадянам і державі збитків, завданих порушенням вимог охорони праці.
  14. Нормативно-правові акти підприємств з питань охорони праці.
  15. Органи державного управління охороною праці.
  16. Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці.
  17. Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці.
  18. Відповідальність за порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці.
  19. Основні принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування.
  20. Регулювання питань охорони праці в колективному договорі.
  21. Тривалість робочого часу працівників.
  22. Обмеження праці жінок. Гарантії при прийнятті жінок на роботу та при звільненні.
  23. Умови використання праці інвалідів.
  24. Права неповнолітніх у трудових правовідносинах.
  25. Порядок і терміни розгляду трудових спорів.
  26. Планування роботи з охорони праці: перспективне, поточне та оперативне.
  27. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.
  28. Встановлення обов'язків, прав і відповідальності посадових осіб і спеціалістів за виконання функцій і завдань у системі управління охороною праці.

29. Організація контролю за ефективністю функціонування системи управління охороною праці, виконанням працівниками обов'язків, правил, норм та інструкцій з охорони праці.

30. Прилади контролю безпечних умов праці, використання сигналізації, запобіжних написів та знаків безпеки.

31. Засоби колективного та індивідуального захисту працівників.

32. План ліквідації аварій та евакуації персоналу з приміщень.

33. Опрацювання, прийняття та скасування нормативно-правових актів: санітарних норм, правил, гігієнічних нормативів, регламентів тощо.

34. Критерії і показники умов праці.

35. Заходи щодо поліпшення умов праці та виробничого середовища.

36. Медичні огляди працівників та осіб, які працюють у важких та шкідливих умовах праці.

37. Професійні захворювання, основні принципи профілактики їх виникнення.

38. Принципи надання домедичної допомоги, правильність і доцільність дій працівника при її наданні.

39. Штучне дихання, непрямий (закритий) масаж серця.

40. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму та правила надання домедичної допомоги потерпілим від ураження електричним струмом.

41. Основні положення Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».

42. Порядок ідентифікації та обліку об'єктів підвищеної небезпеки.

43. Особливості горіння та вибуху в апаратурі, виробничому приміщенні, неорганізованих газових викидів в незамкненому просторі. Механізм горіння аерозолів.

44. Фактори, що характеризують небезпеку вибуху.

45. Фізико-хімічні характеристики речовин, що використовуються в технологічних системах та їх вплив на вибухонебезпеку, засоби запобігання критичним значенням параметрів при використанні речовин.

46. Вибір засобів контролю, управління і протиаварійного захисту при використанні обладнання і трубопроводів.

47. Локалізація та ліквідація аварій, захист персоналу від уражень, будинків і споруд від руйнування.

48. Методи і послідовність локалізації та ліквідації аварій при різних схемах їх розвитку.

49. Технічні та організаційні заходи щодо захисту персоналу від вибухових факторів.

50. Вимоги щодо професійного добору та навчання персоналу для виробництв підвищеної вибухонебезпеки.

51. Основні положення Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».

52. Порядок ідентифікації та обліку об'єктів підвищеної небезпеки.

53. Особливості горіння та вибуху в апаратурі, виробничому приміщенні, неорганізованих газових викидів в незамкненому просторі. Механізм горіння

аерозолів.

54. Фактори, що характеризують небезпеку вибуху.

55. Фізико-хімічні характеристики речовин, що використовуються в технологічних системах та їх вплив на вибухонебезпеку, засоби запобігання критичним значенням параметрів при використанні речовин.

56. Вибір засобів контролю, управління і протиаварійного захисту при використанні обладнання і трубопроводів.

57. Локалізація та ліквідація аварій, захист персоналу від уражень, будинків і споруд від руйнування.

58. Методи і послідовність локалізації та ліквідації аварій при різних схемах їх розвитку.

59. Технічні та організаційні заходи щодо захисту персоналу від вибухових факторів.

60. Вимоги щодо професійного добору та навчання персоналу для виробництв підвищеної вибухонебезпеки.

61. Основні положення Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».

62. Порядок ідентифікації та обліку об'єктів підвищеної небезпеки.

63. Особливості горіння та вибуху в апаратурі, виробничому приміщенні, неорганізованих газових викидів в незамкненому просторі. Механізм горіння аерозолів.

64. Фактори, що характеризують небезпеку вибуху.

65. Фізико-хімічні характеристики речовин, що використовуються в технологічних системах та їх вплив на вибухонебезпеку, засоби запобігання критичним значенням параметрів при використанні речовин.

66. Вибір засобів контролю, управління і протиаварійного захисту при використанні обладнання і трубопроводів.

67. Локалізація та ліквідація аварій, захист персоналу від уражень, будинків і споруд від руйнування.

68. Методи і послідовність локалізації та ліквідації аварій при різних схемах їх розвитку.

69. Технічні та організаційні заходи щодо захисту персоналу від вибухових факторів.

70. Вимоги щодо професійного добору та навчання персоналу для виробництв підвищеної вибухонебезпеки.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Сумлінне дотримання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

2. Активна участь в обговоренні навчальних питань, змістовна підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

3. Користування мобільними пристроями під час заняття дозволяється тільки з навчальною метою і з дозволу керівника заняття.

4. Під час організації виїзних занять на об'єкти (не)виробничої сфери

вимагається суворе дотримання правил безпеки.

5. Здобувач вищої освіти має право дізнатися у викладача навчальної дисципліни про кількість накопичених балів та вести власний облік цих балів.

6. Пропущені заняття, незалежно від причин, здобувач вищої освіти відпрацьовує за графіком консультацій викладача. Відпрацювання понад 70% пропущених занять здійснюється з дозволу деканату факультету.

7. Пропущені заняття можуть бути відпрацьовані у вигляді самостійної підготовки матеріалу теми у письмовому/друкованому вигляді з подальшим його захистом у додатково узгоджений з викладачем час.

8. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять більшу частину оригінального тексту при перевірці на плагіат.

9. До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які готували доповіді, успішно виконали поточні завдання, модульні контрольні роботи та мають на більше 15 % пропущених занять.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Освітньо-професійна програма «Радіаційний та хімічний захист» за спеціальністю 161 «Хімічні технології та інженерія» підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія».

2. Дейнека, В. В. Основи охорони праці : курс лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 161 «Хімічні технології та інженерія» за освітньо-професійною програмою «Радіаційний та хімічний захист» / В. В. Дейнека, О. В. Христинч . – Х : НУЦЗУ, 2021 . – 71 с.

3. М. С. Одарченко, В .І. Степанов, Я. М. Черненко. Основи охорони праці: підручник/ Х. Стиль-Издат, 2017 – 334 с.

4. Розслідування, облік і аналіз нещасних випадків, профзахворювань та аварій на виробництві: конспект лекцій / Дейнеко Н.В. (Мінська Н.В.), Малько О. Д. - Харків: НУЦЗ України, 2019. – 110 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL:<https://www.dsns.gov.ua>.

2. Державна служба України з питань праці. URL: <http://dsp.gov.ua>.3. Міжнародна організація праці (Україна). URL:<http://www.ilo.org.ua>.

4. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <http://www.moz.gov.ua>.5. Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці. URL: <http://www.ndiop.kiev.ua>.

6. Фонд соціального страхування України. URL: <http://www.fssu.gov.ua>.

7. Харківський науково-дослідний інститут гігієни праці та професійних захворювань (Офіційний сайт Харківського національного медичного університету). URL: <http://knmu.kharkov.ua>.

8. www.zakon.rada.gov.ua.

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (24.02.1994 р.).
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (23.09.1999 р.).
3. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» (14.01.1998 р.).
4. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» (18.01.2001 р.).
5. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 року.
6. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р.
7. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2013 р.
8. Указ Президента України «Про День охорони праці» від 18 серпня 2006 року № 685/2006.
9. Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду «Про затвердження Норм безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам загальних професій різних галузей промисловості» від 16 квітня 2009 р. № 62.
10. Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду «Про затвердження Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання» від 28 грудня 2007 р. № 331.
11. Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці «Про затвердження Типового положення про службу охорони праці» від 15.11.2004 р. № 255. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1526-04#Text>.
12. Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці «Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою» від 26 січня 2005 р. № 15.
13. Наказ Держнаглядохоронпраці України «Про затвердження переліку робіт, де є потреба у професійному доборі» від 23 вересня 1994 р. № 263/121.
14. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» від 08 квітня 2014 р. № 248.
15. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій» від 21 травня 2007 р. № 246.
16. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 18 грудня 2002 р. № 476 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил при роботі з джерелами електромагнітних полів» (ДСНіП 3.3.6.096-2002).
17. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Комітету по нагляду за охороною праці № 4 від 09 січня 1998 р. «Про затвердження правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів».
18. Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України «Про затвердження загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників» від 25 січня 2012 р. № 67.
19. Наказ Міністерство соціальної політики України «Про затвердження

Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці» від 29 листопада 2018 р. № 1804.

20. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» від 30 грудня 2014 р. № 1417.

21. Постанова Головного державного санітарного лікаря України «Про введення в дію Державних гігієнічних нормативів «Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)»» від 01 грудня 1997 р. № 62.

22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві» від 17.04.2019 р. № 337. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>.

23. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Переліку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня» від 21 лютого 2001 р. № 163.

24. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку професійних захворювань» від 8 листопада 2000 р. № 1662.

25. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці» від 17 листопада 1997 р. № 1290.

26. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах» від 24 червня 2016 р. № 461.

27. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту засобів індивідуального захисту» від 21 серпня 2019 р. № 771.

28. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці» від 01 серпня 1992 р. № 442.

29. Постанова Міністерства праці України «Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці» від 01 вересня 1992 р. № 41.

30. ГОСТ 12.0.003-74. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Класифікація.

31. ГОСТ 12.1.005-88. Система стандартів безпеки праці. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони.

32. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій.

33. ДБН В.2.2-28:2010. Будинки і споруди. Будинки адміністративного та побутового призначення.

34. ДБН В.2.5-28:2018. Природне і штучне освітлення.

35. ДНАОП 1.1.10-1.01-97. Правила безпечної експлуатації електроустановок. Наказ Держнагляддохоронпраці України від 06.10.1997 р. № 257.

36. ДСН 3.3.6.037-99. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.

37. ДСН 3.3.6-039-99. Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації.
38. ДСН 3.3.6.042-99. Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
39. ДСТУ 2293:2014. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.
40. ДСТУ 2300-93. Вібрація. Терміни та визначення
41. ДСТУ 2325-93. Шум. Терміни та визначення.
42. ДСТУ 3038-98. Гігієна. Терміни та визначення основних понять.
43. ДСТУ 7238:2011. Система стандартів безпеки праці. Засоби колективного захисту працюючих. Загальні вимоги та класифікація.
44. ДСТУ 7239:2011. Система стандартів безпеки праці. Засоби індивідуального захисту. Загальні вимоги та класифікація.
45. ДСТУ ISO 6309:2007. Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір (ISO 6309:1987, IDT).
46. ДСТУ ISO 7010:2009. Графічні символи. Кольори та знаки безпеки. Знаки безпеки, використовувані на робочих місцях і місцях громадської призначеності (ISO 7010:2003, IDT).
47. ДСТУ Б А.3.2-13:2011. Будівництво. Електробезпечність. Загальні вимоги (ГОСТ 12.1.013-78, MOD).
48. СНиП 2.04.05-91*У. Отопление, вентиляция и кондиционирование.
49. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Системи менеджменту професійної безпеки та здоров'я - Вимоги (OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements). URL: <https://isomanagement.com/wp-content/uploads/2013/12/OHSAS-18001-2007-.pdf>.
50. ДСТУ OHSAS 18002:2015 Системи управління гігієною і безпекою праці. Основні принципи виконання вимог OHSAS 18001:2007 (OHSAS 18002:2008, IDT). URL: http://online.budstandart.com/ru/catalog/docpage.html?id_doc=64325.
51. Міжнародний стандарт SA8000:2001 (2007) «Соціальна відповідальність» (SAI (Social Accountability International) SA 8000:2001). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0015697-07#Text>.
52. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЄЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки і гігієни праці працівників на виробництві» (12.06.1989 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b23#Text.
53. Конвенція МОП № 155. Конвенція про безпеку та гігієну праці та виробниче середовище (1981 рік). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050#Text.
54. Конвенція МОП № 161. Конвенція про служби гігієни праці (1985 рік). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_042#Text.

Розробник:
Викладач кафедри

Наталя Мінська
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

спеціальної хімії та хімічної
технології, доктор технічних
наук, доцент